

Kuntalain (410/2015) 14 pykälän 6 kohdan mukaan kunnanvaltuusto päättää varallisuuden hoidon sekä rahoitus- ja sijoitustoiminnan perusteista. Säännöksen tarkoituksena on korostaa kunnanvaltuuston roolia kunnan varallisuuden hoidon ja sijoitustoimintaa koskevassa päätöksenteossa.

Varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteet -ohjeessa määritellään Pälkäneen kunnan sijoitus- ja rahoitustoimintaa ohjaavat periaatteet sekä toimintaa rajaavat tekijät. Pälkäneen kunnalla ei ole aiemmin ollut ohjetta varallisuuden hoitoon ja sijoitustoimintaan liittyen.

Varainhankinnan, varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan ensisijaisena tehtävänä on tukea Pälkäneen kunnan kuntastrategiassa asettamien tavoitteiden sekä talousarviossa asetettujen toiminnallisten tavoitteiden saavuttamista. Rahoitustoiminnalla puolestaan tarkoitetaan kunnan rahoituksen kokonaisvaltaista hallintaa ja siihen liittyvää riskienhallintaa, sekä rahoituksen tai takausten myöntämistä lainsäädännön puitteissa.

Kuntaliitto on laatinut kunnille ohjeistusta varallisuuden hoitoon ja sijoitustoimintaan liittyen. Kuntaliiton laatimaa ohjeistusta on hyödynnetty kunnan ohjeistusta laadittaessa.

Lainasalkun suojausaste

Lainasalkun suojausasteella tarkoitetaan kiinteäkorkoisten lainojen osuutta kunnan lainasalkusta. Suojatuksi katsotut lainat voivat olla kiinteäkorkoisia lainoja tai vaihtuvakorkoisia lainoja, jotka on muutettu johdannaisinstrumenteilla kiinteiksi.

Pälkäneen kunnan lainasalkun suojausasteen tulee olla vähintään 50 %. Vallitsevaan suojausasteen tasoon vaikuttaa kunnan korkonäkemyksensä sekä yleinen markkinatilanne. Suojausastetta voidaan muuttaa markkinatilanteen mukaisesti. Matalasuhdanteen aikana lainasalkun suojausastetta tulisi lisätä mahdollisuuksien mukaan asteittain ennen todennäköistä korkojen nousua. Noususuhdanteessa suositaan pitkien suojauksien sijaan suojauksissa korkokattoa, jolla estetään korkokulujen kasvaminen liian suureksi. Korkeasuhdanteen aikana ei oteta kiinteäkorkoisia pitkiä luottoja, vaan suositaan lyhyitä luottoja ja korkokattoa. Laskusuhdanteen aikana pyritään vähentämään kiinteäkorkoisia lainoja tai suojauksia ja yritetään alentaa lainasalkun suojausastetta.

Kunnan sijoitustoiminta

Kunnan sijoitustoiminnalla tarkoitetaan kunnan toimialaan liittyvää sijoittamista sekä kassavarojen sijoittamista. Toimialasijoittamisella tarkoitetaan sijoituksia, joilla edistetään kunnan tehtäviin kuuluvia päämääriä, kuten vaikkapa palvelutuotannon järjestämistä, asuntotuotantoa tai työllisyyden edistämistä. Toimialasijoitukset ovat pääsääntöisesti pääomasijoituksia yhteisöihin sekä investointien rahoitukseen tarkoitettuja antolainoja.

Kassavaroilla tarkoitetaan maksuliikennevaroja ja kassaylijäämiä. Maksuliikennevaroja ovat rahalaitosten käyttöileillä olevat varat sekä käteisvarat. Kassaylijäämällä tarkoitetaan varoja, joita ei ole sidottu maksuliikenteen ylläpitoon.

Sijoitusten tuottotavoite, sijoittamiseen liittyvät riskit sekä allokaatio

Kassavarat tulee sijoittaa mahdollisimman turvaavasti ja tuottavasti. Sijoitustoiminnan tavoitteena on mahdollisimman hyvä tuotto-riskisuhde. Sijoituksia tehtäessä on huolehdittava riittävän hyvästä sijoitusten hajautuksesta. Osan sijoituksista on oltava tarvittaessa muutettavissa käteisvaroiksi riskien hallinnan ja kunnan maksuvalmiuden turvaamiseksi. Kuntaliiton tekemän ohjeistuksen mukaan tavanomaisen maksuvalmiuden ylläpitäminen edellyttää kunnissa noin 10-15 päivän kassan riittävyttä.

Pitkän aikavälin sijoitustoiminnan keskimääräiseksi vuotuiseksi tuottotavoitteeksi määritellään vähintään sijoitusten hoidosta syntyvien kustannusten ja inflaation ylittävää reaalityttöä. Lyhyellä välillä tuotto voi kuitenkin poiketa tavoitellusta tuotosta. Sijoitusmarkkinoihin liittyvän vaihtelun vuoksi on myös hyväksyttävä, että joinakin vuosina sijoitusomaisuuden arvo saattaa myös alentua. Tuottoa tulee arvioida kokonaistyyttöä eli arvomuutoksen lisäksi huomioidaan esimerkiksi sijoituskohteista saatavat korko- ja osinkotulot vähennettynä varainhoidon kuluilla.

Sijoituksille asetetun tuottotavoitteen ja hyväksytyn riskitason perusteella sijoituksille asetetaan perusallokaatio. Eri omaisuuslajeista koostuvien sijoitusten perusallokaatiosta saadaan sallitut vaihteluvälit.

Perusallokaatio on sellainen sijoitusten jakauma, jossa kunnan sijoitusten tuotto-riskisuhteen oletetaan olevan optimissaan pitkällä aikavälillä sijoitustoiminnan periaatteet huomioiden. Allokaation vaihteluväli puolestaan mahdollistaa toiminnan markkinatilanteiden muutoksissa.

Sijoitusten allokaatio omaisuuslajeittain:

Omaisuuslaji	Perusallokaatio (%)	Vaihteluväli (%)
Osakesijoitukset	30	0-50
Korkosijoitukset	70	50-100
Vaihtoehtoiset sijoitukset	0	0-30

Korkosijoitusten allokaatiojakauma:

Markkina-alue	Perusallokaatio (%)	Vaihteluväli (%)
Euroalueen valtionlainat	20	0-40
Yrityslainat IG (Investment grade)	30	0-50
Yrityslainat HY (High yield)	20	0-30
Kehittyvät markkinat	20	0-30
Rahamarkkinat	10	0-100

Sijoitustoimintaa koskevat vastuut ja päätösvalta

Sijoitustoimintaa koskevat vastuut ja siihen liittyvä päätösvalta on määritelty kunnan hallintosäännössä sekä tässä varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteet -ohjeessa. Hallintosäännön mukaan kunnan rahatalouden tehtäviä ovat maksuvalmiuden ylläpitäminen, maksuliikenteen hoito, lainarahoitus ja rahavarojen sijoittaminen. Valtuusto päättää varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteiden lisäksi lainan ottamisen ja lainan antamisen periaatteista. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuusto päättää antolainojen ja vieraan pääoman muutoksista.

Kunnanhallitus päättää lainan ottamisesta ja lainan antamisesta noudattaen valtuuston hyväksymiä periaatteita. Kunnanhallitus vastaa myös muutoin kunnan rahataloudesta. Rahatalouden käytännön hoitamisesta vastaa talousjohtaja. Talousjohtajan toimivaltaan kuuluu kunnan rahavarojen sijoittaminen valtuuston hyväksymän sijoituspolitiikan mukaisesti.

Raportointi

Sijoituksista, lainoista ja maksuvalmiuden muutoksista raportoidaan kunnanhallitukselle ja -valtuustolle vähintään puolivuositain talouden osavuositaksausten yhteydessä. Laajemmin sijoituksista ja rahoituksesta raportoidaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Liitteenä Pälkäneen kunnan varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteet -ohje.

Toimivallan peruste	Hallintosääntö 81 §, kuntalaki 14 §
Valmistelija	Markus Jaakkola, talousjohtaja p. 050 469 8477, markus.jaakkola@palkane.fi
Esitys	Kunnanjohtaja Pauliina Pikka Kunnanhallitus esittää, että valtuusto hyväksyy liitteenä olevan ohjeen Pälkäneen kunnan varallisuuden hoidon ja sijoitustoiminnan perusteiksi.
Päätös	Hyväksyttiin esityksen mukaisesti.